

SREČKO KOSOVEL
EKSTAZA SMRTI
(Iz zbirke Integrali 1967)

Vsebina:

Pesem prikazuje smrt Zahodne Evrope. Razpoloženje v pesmi je pesimistično, grozljivo in se stopnjuje. Prikazana je skrajna stiska bivanja. Tisočkrat mrtvi evropski človek je človek s krivdo, nemoralen človek. Pripada evropski družbi v začetku 20. stoletja, je predstavnik zahodnoevropskega krivičnega kapitalističnega družbenega reda. Njegov propad je neizogiben. Šele iz razvalin propada se bo lahko rodil etično čist človek. Pesem je en sam krik po rešitvi.

Tema:

Tema pesmi je občutje kaosa, katastrofe, smrti cele civilizacije.

Podobe:

Podobe so vizionarske, sanjsko neresnične, pretirane, zato definirajo podobo sveta. Niso objektivne, ampak so izraz pesnikovega čustvenega stanja. Gre za doživetje nečesa, česar v resničnosti še ni. To je videnje ali vizija- prikazuje smrt Evrope.

Take podobe so:

- Zlati stolpi in bele kupole tonejo v rdečem morju
- Sonce zahaja in v njem se opaja mrtvi človek.
- Razkošna in zlata kraljica lega v krsto.

Oznaka:

Pesem je ekspresionistična.

Ekspresionistična ideja se odraža v podobi sveta; ta je krivičen in kaotičen, krivica in kaos pa povzročata stisko, iz katere se je mogoče rešiti s smrtjo. Krivični in nemoralni evropski človek mora umreti. Temelj nove civilizacije bo novi, očiščeni in dobri človek (ki naj se rodi iz revolucije).

Ekspresionistični slog:

- ekspresionistična težnja po deformiranju realnosti
- zvočna, besedna in stavčna ekspresivnost
- nerealne, pretirane podobe: morja so rdeča
- besedne zveze, ki ne sodijo skupaj: lepa smrt
- kontrastne barve: rdečo morje
- idejno in miselno so stvari urejene po načelu stopnjevanja
- slog je patetičen (vzvišen) in izražen s
 - a) **ponavljanji** (lepa, o lepa)
 - b) **vzkliki** (o, joj, ah)
 - c) **pretiravanji** (tisočkrat mrtvi evropski človek)
 - d) **pripevi** (vse je ekstaza, ekstaza smrti)
 - e) **retoričnimi vprašanji** (joj, v to pokrajino, še v to zeleno,...)
 - f) **besedami v prenesenem pomenu** (zlati stolpi in bele kupole-bogastvo,blišč)